РАДА
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань аграрної та земельної політики

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

РІШЕННЯ

від 28 жовтня 2026 року
Протокол № 196

Про практику застосування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності використання земель сільськогосподарського призначення державної власності» від 27 липня 2023 року № 3272-IX в частині використання суб'єктами господарювання земельних ділянок сільськогосподарського призначення, призначених для дослідних та навчальних цілей

На засіданні Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики 28 жовтня 2026 року (протокол № 196) було розглянуто питання практики застосування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності використання земель сільськогосподарського призначення державної власності» від 27 липня 2023 року № 3272-IX (далі - Закон № 3272-IX) в частині використання суб'єктами господарювання земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

Заслухавши та обговоривши інформацію, надану представниками Фонду державного майна України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Офісу Генерального прокурора, Черкаської обласної прокуратури, ТОВ «Державний земельний банк» та сільськогосподарськими товаровиробниками, Комітет відзначив таке.

Законом № 3272-IX передбачений механізм вилучення в державних підприємств та передачі Кабінетом Міністрів України земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності в оренду господарським товариствам, 100 відсотків акцій (часток у статутному капіталі) яких належить державі, які, в свою чергу, передають відповідні земельні ділянки на земельних торгах в суборенду.

Відповідно до звернення СТОВ «АГРОФІРМА «МАЯК», ТОФ «АТЛАНТИК ТЕРРА», ТОВ «ГОЛОВ'ЯТИНСЬКЕ», СТОВ «ЛОМАТОВЕ», що надійшло до Комітету, земельні ділянки загальною площею понад 577 гектарів були передані в оренду ТОВ «Державний земельний банк» та за результатами

електронних земельних торгів – у суборенду зазначеним суб'єктам господарювання без зміни цільового призначення. Права суборенди зареєстровано в установленому порядку.

Сільськогосподарські товаровиробники вказують на те, що органами прокуратури починається здійснюватися досудове розслідування за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 364 Кримінального кодексу України, за фактом передачі ТОВ «Державний земельний банк» в суборенду земельних ділянок для наукових та дослідних цілей, що в свою чергу ставить під сумнів користування суборендарями цими земельними ділянками для вирощування сільськогосподарської продукції.

Водночас народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на те, що з інформації, наданої представниками органів прокуратури під час засідання Комітету, наразі не вбачається можливим встановити конкретних осіб, дії яких стали підставою для здійснення досудового розслідування за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною другою статті 364 Кримінального кодексу України, а також обставини, які свідчать про можливе зловживання службовим становищем під час передачі відповідних земельних ділянок у суборенду.

Реалізація передбачених Законом України № 3272-IX механізмів була спрямована, зокрема, на підвищення ефективності використання земель сільськогосподарського призначення державної власності, забезпечення прозорості їх передачі в користування та збільшення надходжень до державного і місцевих бюджетів. Передача на земельних торгах земельних ділянок державної власності сільськогосподарського призначення не лише не наносить збитки державі, а, навпаки, - збільшує дохідну частину відповідних бюджетів.

Також важливим є забезпечення належної правової визначеності щодо режиму використання земельних ділянок сільськогосподарського призначення, призначених для дослідних та навчальних цілей та узгодженість практики застосування законодавства у відповідній сфері.

Відповідно до статті 24 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, здійснюють аналіз практики застосування державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами Конституції та законів України. Рекомендації комітетів підлягають обов'язковому розгляду державними органами, органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами і організаціями.

З метою подальшого опрацювання порушеної проблематики народними депутатами України – членами Комітету також було висловлено думку щодо можливості проведення спільного засідання з Комітетом Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності.

З огляду на викладене, та з метою належного парламентського контролю за дотриманням законодавства у сфері земельних відносин Комітет **вирішив:**

1. Рекомендувати Офісу Генерального прокурора до 12.11.2026:

1.1. На основі проблемних питань правозастосування, визначених під час засідання Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 28 жовтня 2026 року, опрацювати питання щодо вдосконалення законодавчого регулювання використання земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності, призначених для дослідних та навчальних цілей», переданих на земельних торгах у суборенду, та за результатами опрацювання надати Комітету відповідні пропозиції щодо можливих змін до законодавства.

1.2. Поінформувати Комітет:

щодо правових підстав реагування органів прокуратури у зв'язку з передачею ТОВ «Державний земельний банк» у суборенду земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності, призначених для дослідних та навчальних цілей, з урахуванням установлених законодавством обмежень щодо розголошення відомостей досудового розслідування;

про практику застосування органами прокуратури частини другої статті 364 Кримінального кодексу України у справах у правовідносинах з суборенди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності, орендованих ТОВ «Державний земельний банк».

1.3. Оновити інформацію, надану листом Офісу Генерального прокурора від 6 липня 2026 року № 15/2/1-67960ВИХ-26, щодо кількості та площі земельних ділянок сільськогосподарського призначення, конфіскованих у іноземних громадян за позовами органів прокуратури.

2. Направити дане рішення до Офісу Генерального прокурора, Черкаської обласної прокуратури для відповідного реагування та до Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності, Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру та ТОВ «Державний земельний банк» - до відома.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Голову Комітету Гайду О.В.

Голова Комітету **О. ГАЙДУ**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Гайду Олександр Васильович
Сертифікат: 04AF212836405D9904000000E4382F0067EFEA00
Дійсний до: 20.11.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-11/12-2026/261180 від 03.11.2026
2385382